

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 5885
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 574
Ημερομ. Κατάθεσης: 12/4/2021

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αθήνα, 12 Απριλίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη

Θέμα: «Επείγουσα η θέσπιση άμεσου και αποτελεσματικού ενδίκου βοηθήματος για την προστασία των κρατουμένων από τις γενικές συνθήκες κράτησης, κατά τη διάρκεια της κράτησης»

Κύριε Υπουργέ,

Στο πρόσφατο, από 2 Απριλίου, δελτίο τύπου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ) σχετικά με την πορεία εκτέλεσης των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), ενόψει και της έκδοσης της 14ης Ετήσιας Αναφοράς της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έτος 2020 ([ΝΣΚ, 2 Απριλίου 2021](#)), αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι ο συνολικός αριθμός ανεκτέλεστων υποθέσεων ελληνικού ενδιαφέροντος στο τέλος του έτους ήταν 120. Ευχάριστο γεγονός αποτελεί η επισήμανση ότι ο αριθμός αυτός είναι ο μικρότερος της 10ετίας, ενώ η μείωση φαίνεται να ξεκινά από το έτος 2017 (συγκεκριμένα υπήρξαν 195 το 2019, 238 το 2018 και 305 το 2017).

Την ίδια στιγμή, όμως, αναφέρεται ότι το έτος 2020 προστέθηκαν συνολικά 35 νέες αποφάσεις, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων αφορά προσφυγές κρατουμένων για τις συνθήκες κράτησης στις φυλακές. Το ίδιο έτος

καταβλήθηκαν από την Ελλάδα 2.131.421 ευρώ για αποζημιώσεις, ενώ το αντίστοιχο ποσό για το έτος 2019, ήταν αρκετά μικρότερο και συγκεκριμένα 1.562.538 ευρώ.

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους σημειώνει ότι το μεγαλύτερο μέρος των αποζημιώσεων που πληρώνει η Ελλάδα, αφορά υποθέσεις κρατουμένων που διαμαρτύρονται για τις συνθήκες κράτησης στις φυλακές. «Η Ελλάδα καταδικάζεται και τα υπέρογκα αυτά ποσά καταβάλλονται, γιατί δεν έχουμε θεσπίσει εθνικό ένδικο μέσο, το οποίο θα μπορούσαν να ασκήσουν οι διαμαρτυρόμενοι φυλακισμένοι και να αποφεύγεται έτσι η προσφυγή στο ΕΔΔΑ και η καταβολή αποζημιώσεων. Το ΝΣΚ έχει καταθέσει στους συναρμόδιους υπουργούς σχέδιο διάταξης για τη θέσπιση του κατάλληλου εθνικού ένδικου μέσου, με σχετική αιτιολογική έκθεση και αναμένεται σύντομα η ψήφισή του» αναφέρεται επί λέξει στο δελτίο τύπου.

Το ζήτημα αυτό δεν το ανακινώ για πρώτη φορά. Σας το είχα θέσει στην από 11 Σεπτεμβρίου 2020 ερώτησή μου, με θέμα «Υπερπληθυσμός και συνθήκες κράτησης στη φυλακή Αλικαρνασσοῦ – Αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα προστασίας από τις γενικές συνθήκες κράτησης και αποσυμφόρηση των φυλακών ως μέτρο πρόληψης από τον κορωνοϊό, έξι μήνες μετά την εφαρμογή των πρώτων μέτρων για το γενικό πληθυσμό της χώρας». Σε αυτήν, μεταξύ άλλων είχα επισημάνει ότι τα μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Παρακολούθησης των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πλην του ΚΚΕ και της Ελληνικής Λύσης), είχαν πρόσφατα καταθέσει πρόταση νόμου με τίτλο "Εναρμόνιση εθνικών διατάξεων με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) και θέσπιση ειδικού ένδικου μέσου για τις συνθήκες κράτησης στα σωφρονιστικά καταστήματα". Στη ερώτησή μου αυτή, μου απαντήσατε επί λέξει ότι : "Τέλος, καθίσταται γνωστό ότι, στο πλαίσιο αναμόρφωσης του Σωφρονιστικού Κώδικα, θα αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης το ζήτημα της θέσπισης αποτελεσματικού ένδικου βοηθήματος των κρατουμένων για την προστασία τους κατά τη διάρκεια της κράτησής τους (πραγματική προσφυγή), με στόχο να καλύπτει πλήρως τους όρους του άρθρου 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου."

Βρίσκομαι στη δυσάρεστη θέση να σας επισημάνω ότι, σε προγενέστερο διάστημα, το ίδιο θέμα το είχα θέσει και στην από 3 Ιουνίου 2020 συνεδρίαση της ως άνω αρμόδιας επιτροπής για την παρακολούθηση της εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ, όταν και έλαβα από τη Γενική Γραμματέα Αντεγκληματικής Πολιτικής μία εξ ίσου αόριστη απάντηση.

Το ζήτημα βεβαίως απασχόλησε και την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Σωφρονιστικού Συστήματος και Λοιπών Δομών Εγκλεισμού, ιδίως κατά τις σχετικές συνεδριάσεις για την σύνταξη της Έκθεσης Πεπραγμένων της προηγούμενης κοινοβουλευτικής περιόδου και ετέθη εγγράφως από το Κίνημα Αλλαγής.

Πρόκειται για προφανή αδιαφορία του Υπουργείου σας, δεδομένου ότι την

ίδια στιγμή, στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, πρώην Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (όπου και παραπέμπει η ιστοσελίδα του Υπουργείου σας), βρίσκεται από την 5^η Μαρτίου 2019 αναρτημένο σχετικό Πόρισμα ομάδας εργασίας με προτεινόμενη διάταξη και αιτιολογική Έκθεση ([Έκθεση ομάδας εργασίας για τη θέσπιση ένδικου βοηθήματος διαθέσιμου στους κρατούμενους, κατά άρθρο 13 της ΕΣΔΑ, 2019](#)). Στην ομάδα εργασίας συμμετείχε και εκπρόσωπος του ΝΣΚ.

Η αδιαφορία που επιδεικνύετε είναι παντελώς αδικαιολόγητη, καθώς πλήττει θεμελιώδη δικαιώματα κρατούμενων και συνεπάγεται ένα όλως αδικαιολόγητο κόστος για το Ελληνικό Δημόσιο.

Δεδομένου ότι

- Η κατάσταση ενός ατόμου που τελεί ακόμη υπό κράτηση σε συνθήκες για τις οποίες παραπονείται, χρήζει άμεσης και αποτελεσματικής προστασίας σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (βλ. ενδεικτικά *Παπακωνσταντίνου κατά Ελλάδας*, αριθ. 50765/11, παρ. 51, απόφαση της 13^{ης} Νοεμβρίου 2014, *Παπαδάκης και λοιποί κατά Ελλάδας*, αριθ. 34083/13, παρ. 50, απόφαση της 25^{ης} Φεβρουαρίου 2016, *Αλεξόπουλος και λοιποί κατά Ελλάδας*, αριθ. 41804/13, απόφαση της 6^{ης} Οκτωβρίου 2016, παρ. 27, *Κουταλίδης κατά Ελλάδας* της 27^{ης} Νοεμβρίου 2014, αριθ. 18785/13, παρ. 61).
- Παρατηρείται εντός του 2020 αύξηση του χρηματικού ποσού των αποζημιώσεων που κατέβαλε η Ελλάδα λόγω καταδικαστικών αποφάσεων του ΕΕΔΑ και οι αποζημιώσεις αυτές φέρονται να αφορούν, στη συντριπτική τους πλειονότητα, υποθέσεις κρατούμενων που διαμαρτύρονται για τις γενικές συνθήκες κράτησης.

Σας ερωτώ κύριε Υπουργέ

1. Πρόκειται να αναλάβετε αμέσως νομοθετική πρωτοβουλία, σε συνεργασία με τον συναρμόδιο Υπουργό Δικαιοσύνης, για τη θέσπιση αποτελεσματικού ένδικου βοηθήματος των κρατούμενων για την προστασία τους, κατά τη διάρκεια της κράτησής τους, από τις γενικές συνθήκες κράτησης, κατά τις επιταγές του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου;
2. Έχετε προβεί σε κάποια προκαταρκτική σχετική ενέργεια, για παράδειγμα σε διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς (όπως πχ. εκπροσώπους δικαστικών αρχών κα) ή σε σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής ή έστω ομάδας εργασίας, η οποία να έχει καταλήξει σε κάποιο Πόρισμα, αξιοποιώντας το σχέδιο διάταξης που σας έχει ήδη καταθέσει το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους;
3. Το εν λόγω ζήτημα έχει απασχολήσει το Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο Φυλακών, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του Σωφρονιστικού Κώδικα; Υπάρχει τυχόν σχετική εισήγηση;

Παρακαλώ να κατατεθούν αντίγραφα:

- του σχεδίου διάταξης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και της σχετικής αιτιολογικής έκθεσης που αναφέρεται στο ως άνω Δελτίου Τύπου του ΝΣΚ,
- πορίσματος νομοπαρασκευαστικής επιτροπής ή ομάδας εργασίας για το ζήτημα, εφόσον υπάρχουν,
- εισήγησης του Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου Φυλακών, εφόσον υπάρχει.

Ο ερωτών Βουλευτής

Γιώργος Καμίνης